

Konsekvenser av smitteverntiltakene i barnehager våren 2020

Nesten 1 av 4 barn var hjemme fra barnehagen andre uke etter gjenåpning og hjemmевærende foreldre var viktigste fraværsårsak. 9 prosent av barnehagebarna var i barnehagen i den nedstengte perioden.

STATISTIKK | Sist endret: 21.08.2020

Hovedfunn

Ekstra innsamling om nedstengning og smitteverntiltak våren 2020

I juni 2020 ble det gjennomført en datainnsamling om korona-situasjonen 2020. 5 445 barnehager besvarte innsamlingen, noe som utgjør 97 prosent av barnehagene.

Formålet med undersøkelsen er å få bedre innsikt i hvilke konsekvenser smitteverntiltakene hadde for tilbudet i barnehager.

Det ble gjennomført tilsvarende innsamlinger for grunnskolen og for grunnskoleopplæring for voksne.

- 9 prosent av barnehagebarna var i barnehagen i den nedstengte perioden.
- 23 prosent av barna møtte ikke i barnehagen andre uke etter gjenåpning.
- Blant minoritetsspråklige barn var det 44 prosent som ikke møtte andre uke etter gjenåpning.
- Viktigste fraværsårsak andre uke etter gjenåpning var hjemmевærende foreldre.
- Flere ansatte og færre barn i barnehagene enn normalt andre uke etter gjenåpning.
- Barnehagene hadde i snitt 7,5 timers åpningstid andre uke etter gjenåpning.

23 400 barn var i barnehagen i den nedstengte perioden

Alle barnehager var i utgangspunktet stengt mellom 13. mars til 17. april. For å ivareta drift av virksomheter med kritisk samfunnsfunksjon var det likevel et krav om at foreldre som jobbet i disse virksomhetene skulle ha tilbud om barnehageplass. Kommunen hadde også ansvar for å sørge for et tilbud for barn med særlige behov som ikke kunne ivaretas når barnehagene var stengt eller hadde redusert åpningstid.

23 400 barn var i gjennomsnitt til stede i barnehagen i perioden 13. mars til 17. april. Det utgjør nærmere 9 prosent av barna med plass i barnehagen. Av disse var nærmere 8 av 10 barn av foreldre i samfunnskritiske jobber. Nesten 2 100 var barn med nedsatt funksjonsevne eller vedtak om spesialpedagogisk hjelp, noe som utgjør omtrent 15 prosent av alle barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp eller nedsatt funksjonsevne. 2 800 var øvrige utsatte eller sårbare barn.

Årsak til at barn var til stede i perioden barnehagene var nedstengt (13. mars – 17. april)

Årsak	Antall barn
Foreldre i samfunnskritiske yrker	18 194
Barn med nedsatt funksjonsevne/ vedtak om spesialpedagogisk hjelp	2 118
Øvrige utsatte/ sårbare barn	2 808
Annet	263
Totalt antall barn	23 383

Nesten en tredjedel av de ansatte jobbet i barnehagene i den nedstengte perioden

I perioden barnehagene var stengt var 18 700 ansatte i grunnbemanningen fysisk til stede i barnehagene og jobbet med barn, noe som utgjør nærmere 30 prosent av de ansatte i grunnbemanningen. Av de ansatte som jobbet i barnehagen under den nedstengte perioden var 6 800 pedagogiske ledere og 11 900 annen grunnbemanning.

Ansatte i barnehagen under den nedstengte perioden

Stilling	Årsverk
Pedagogisk leder	6 833
Annen grunnbemanning	11 874
Annet	921

Ansatte og årsverk

Barnehagene har oppgitt antall ansatte på rapporteringstidspunktene i årsverk, definert som en andel av en heltidsstilling. 50 prosent av stillingen føres som 0,5. En stilling med for eksempel 25 timer arbeidstid per uke, registreres med 0,67 årsverk ($25/37,5=0,67$).

Grunnbemanning er de ansatte som jobber direkte med hele barnegruppen og deles inn i pedagogiske ledere og annen grunnbemanning.

Nesten 1 av 4 barn var hjemme fra barnehagen rett etter gjenåpning

Totalt ble det rapportert om 211 800 i barn til stede i barnehagen andre uke etter gjenåpning. Det utgjør 77 prosent av barna med plass per 1. mars. Det betyr at nesten 1 av 4 barn var hjemme den første tiden etter oppstart. I uke 24 gikk fraværet ned til 10 prosent.

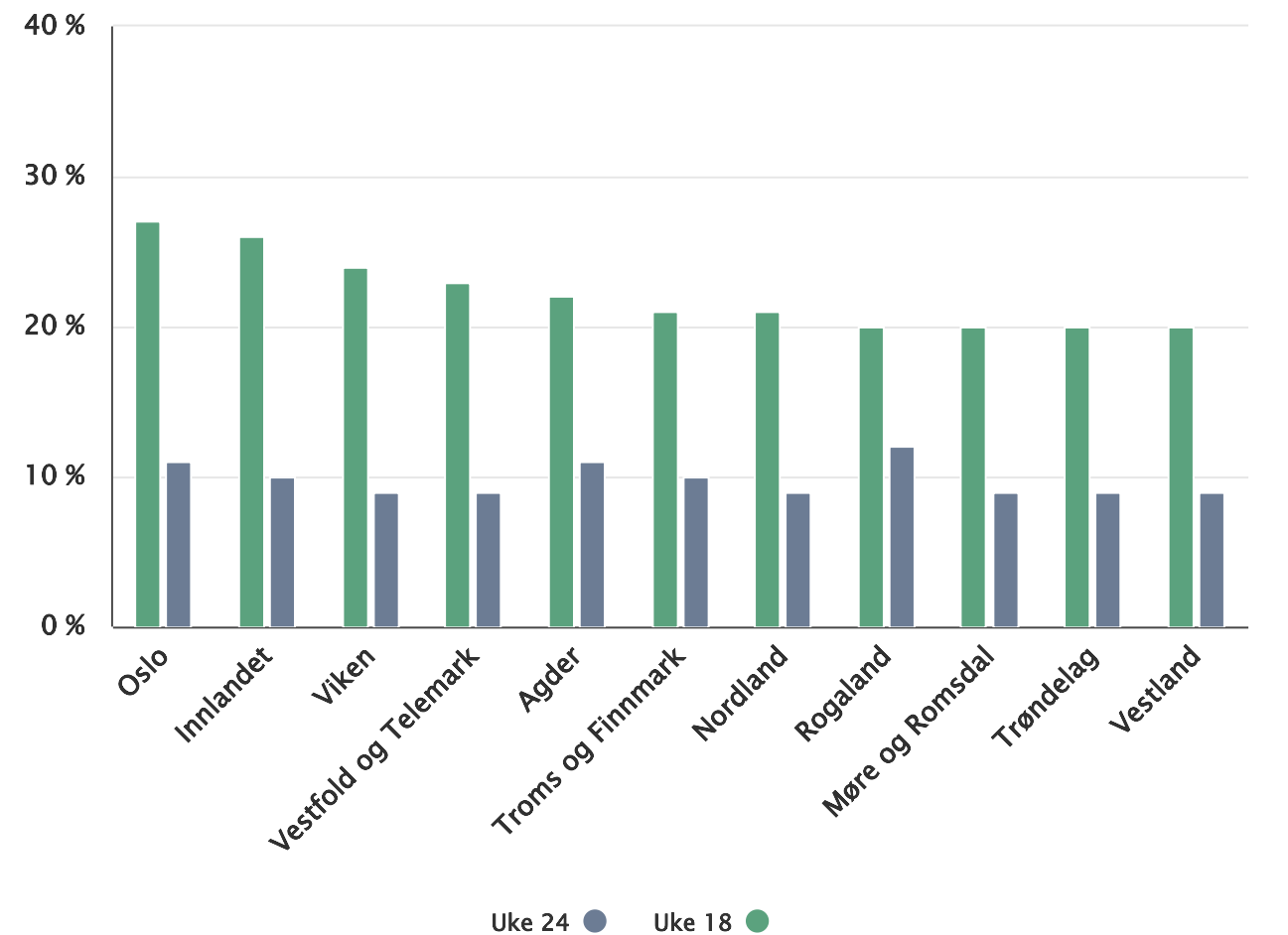
Oppmøte i barnehagen etter gjenåpning

Antall barn	Antall barn til stede	Antall barn med plass	Fravær
Uke 18	211 795	273 556	23 %
Uke 24	245 273	273 556	10 %

Høyere fravær i Oslo og Innlandet enn resten av landet

Den andre uken etter gjenåpning hadde Oslo og Innlandet høyest andel barn som ikke møtte i barnehagen, med 27 og 26 prosent. Vestland, Trøndelag, Møre og Romsdal og Rogaland ligger lavest med 20 prosent.

Andel barn som ikke møtte i barnehagen etter gjenåpning

Kilde: Utdanningsdirektoratet

	Oslo	Innlandet	Viken	Vestfold og Telemark	Agder	Troms og Finnmark	Nordland	Rogaland
Uke 18	27%	26%	24%	23%	22%	21%	21%	20%
Uke 24	11%	10%	9%	9%	11%	10%	9%	12%

I uke 24 har forskjellene mellom fylkene stort sett jevnet seg ut og fraværet er nede i omtrent 10 prosent. Rogaland og Agder er de eneste fylkene hvor mer enn 10 prosent av barna ikke møtte opp i barnehagen.

Fraværet i uke 18 er generelt litt høyere i kommunale barnehager enn i private, med 24 prosent for kommunale og 21 prosent for private.

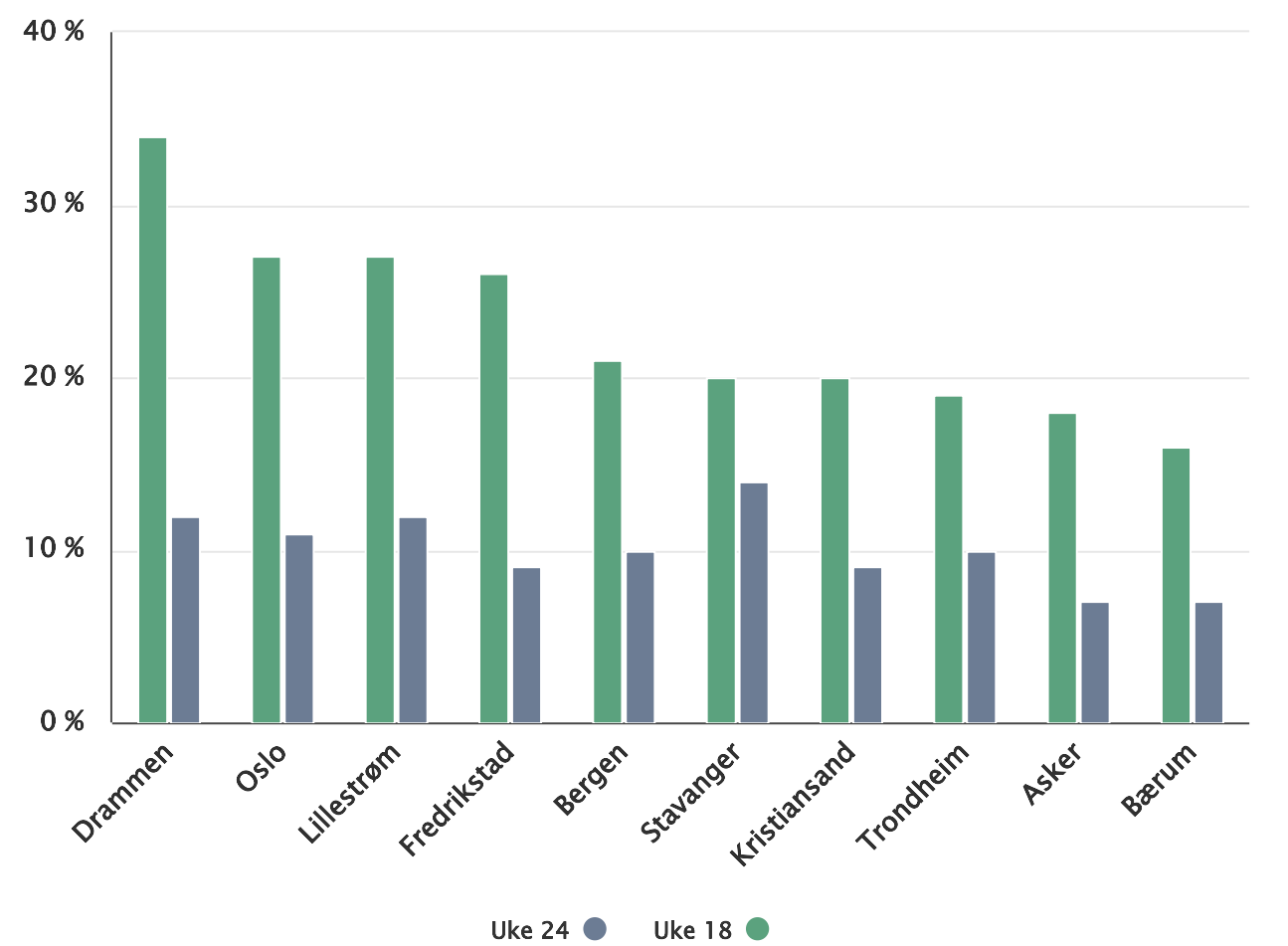
Registrering av oppmøte i barnehagen

Barnehagene rapporterte om gjennomsnittlig antall barn som hadde oppmøte i barnehagen henholdsvis i uke 18 og uke 24, fordelt på små- (0-2 år) og store barn

(3-6 år). Utdanningsdirektoratet har ikke tidligere hentet inn tall på oppmøte i barnehagen, kun barn med plass og har dermed ikke noe sammenligningsgrunnlag for disse tallene.

Blant de 10 største kommunene varierte fraværet i uke 18 fra 34 prosent i Drammen til 16 prosent i Bærum. Også blant de 10 største kommunene jevnet andelene seg betydelig ut i uke 24.

Andel barn som ikke møtte i barnehagen etter gjenåpning, 10 største kommuner

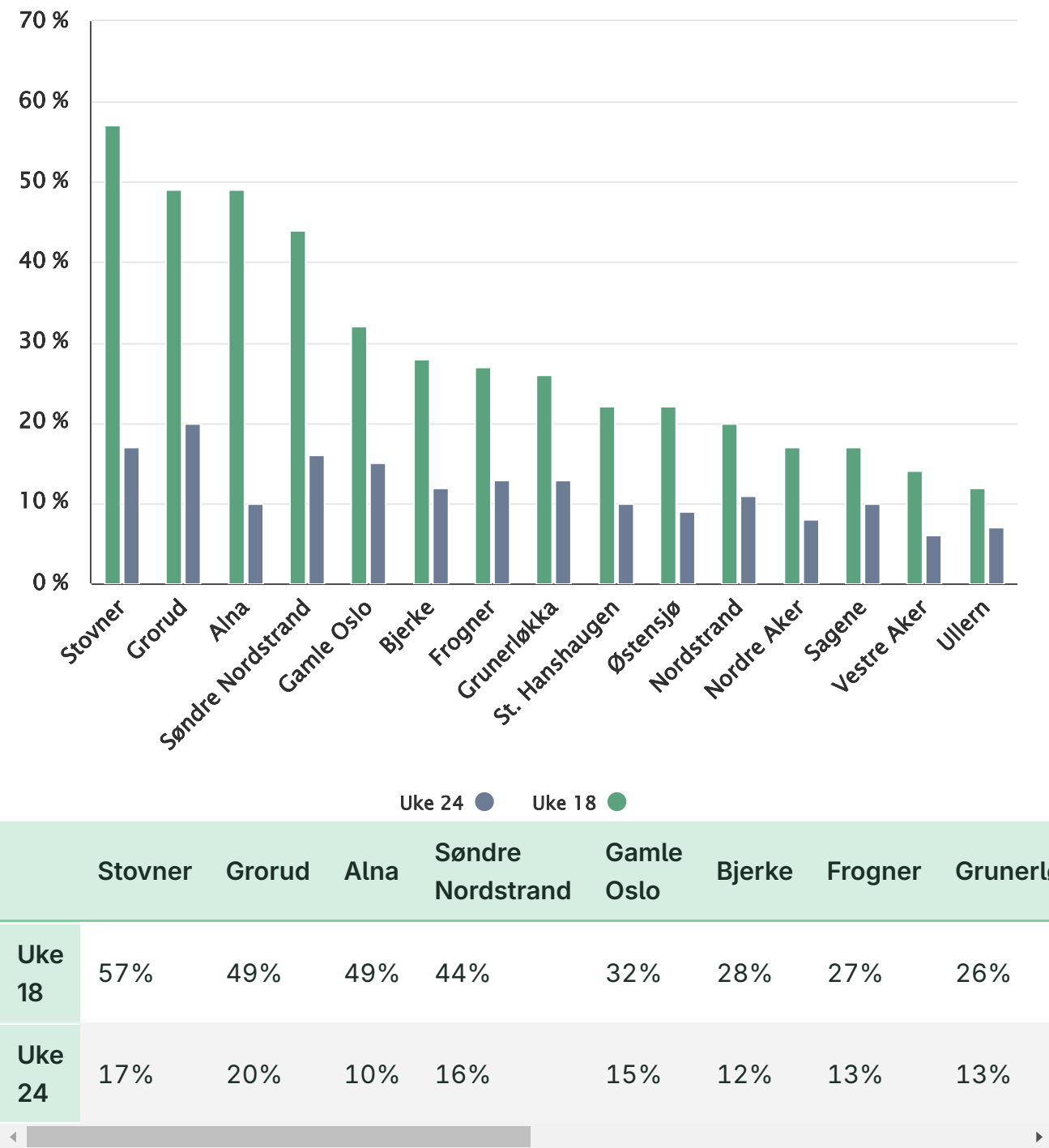

Kilde: Utdanningsdirektoratet

	Drammen	Oslo	Lillestrøm	Fredrikstad	Bergen	Stavanger	Kristiansand
Uke 18	34%	27%	27%	26%	21%	20%	20%
Uke 24	12%	11%	12%	9%	10%	14%	9%

Det var også store forskjeller i fraværet mellom bydelene i Oslo i uke 18. I Stovner bydel var det 57 prosent av barna som ikke møtte i uke 18, mens andelen var 12 prosent i Ullern bydel.

Andel barn som ikke møtte i barnehagen etter gjenåpning, bydeler Oslo

44 prosent av minoritetsspråklige barn var hjemme fra barnehagen rett etter gjenåpning

Oppmøteandelene har sammenheng med andel minoritetsspråklige i bydeler og kommuner. Fraværet fra barnehagen blant minoritetsspråklige barn var 44 prosent i uke

18. I uke 24 er fraværet nede i 12 prosent, som er på nivå med gjennomsnittet i hele landet.

Det er noe variasjon mellom kommuner i fraværet blant minoritetsspråklige barn i uke 18. I Oslo var andelen 52 prosent, mens i Asker og Bærum var den på henholdsvis 34 og 35 prosent.

Andel minoritetsspråklige som ikke møtte i barnehagen

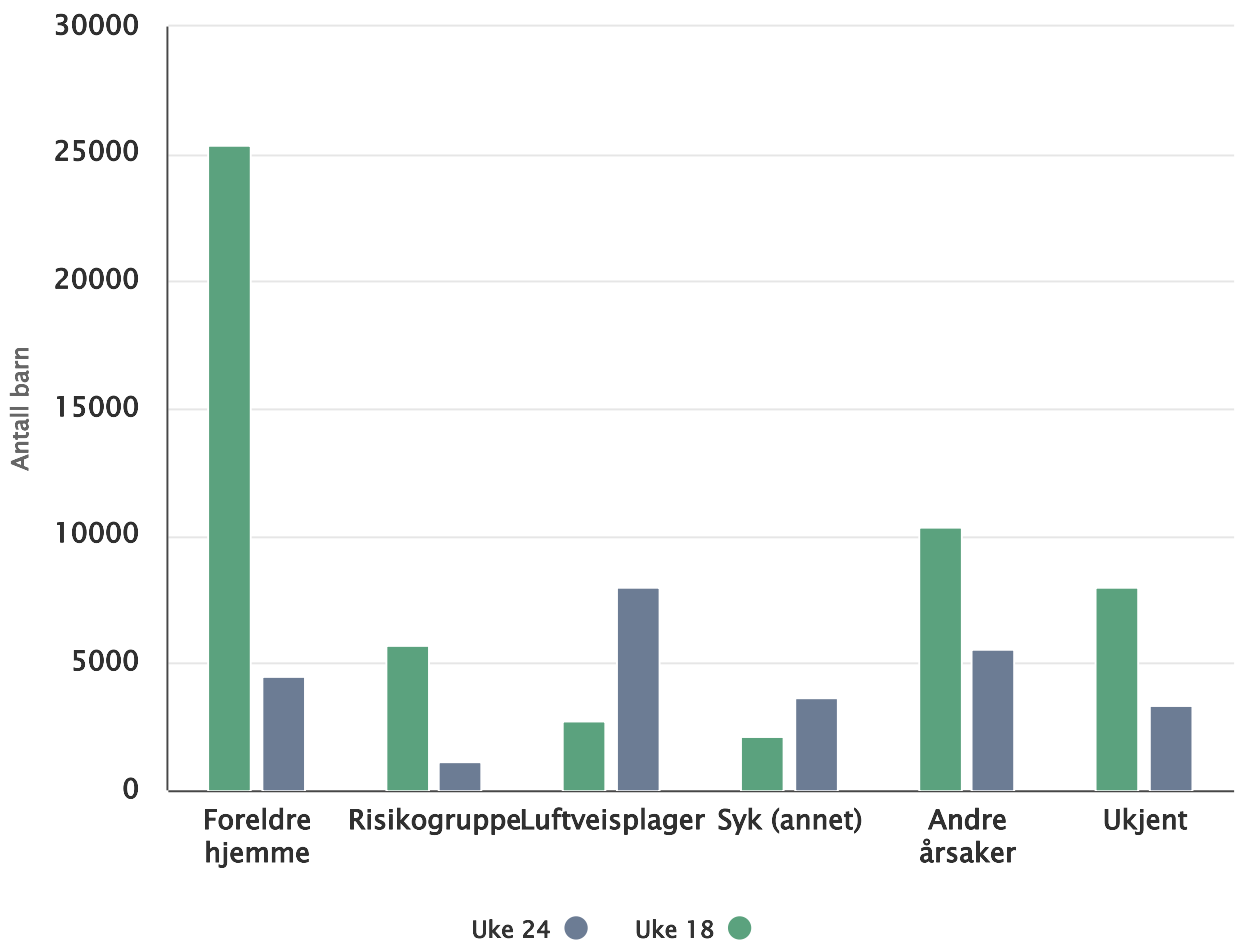
Tidspunkt	Andel
Uke 18*	44 %
Uke 24*	12 %
*Tall oppdatert 21.08 kl 14.00	

Forskjellen i oppmøte mellom private og kommunale barnehager gjelder også når man sammenligner fraværet for minoritetsspråklige barn mellom private og kommunale barnehager. Fraværet var på 46 prosent i kommunale barnehager og 41 prosent i private. Forskjellen er størst i Oslo med 55 prosent fravær blant minoritetsspråklige i kommunale barnehager og 47 prosent i de private.

Hjemmeværende foreldre viktigste fraværsårsak andre uke etter gjenåpning

Den andre uken etter gjenåpning skyldes nesten halvparten av fraværet at foreldrene var hjemme, mens under 10 prosent av fraværet skyldes luftveisplager eller annen sykdom. I uke 24 er den viktigste fraværsårsaken sykdom med luftveisplager som gjaldt 31 prosent av barna.

Årsaker til at barn ikke møtte i barnehagen etter gjenåpning

Kilde: Utdanningsdirektoratet

	Foreldre hjemme	Risikogruppe	Luftveisplager	Syk (annet)	Andre årsaker	Ukjent
Uke 18	25 321	5 748	2 719	2 115	10 361	7 981
Uke 24	4 489	1 176	8 011	3 647	5 589	3 327

Høyere bemanning rett etter gjenåpning enn i juni

Andre uke etter gjenåpning var 72 800 ansatte på jobb i barnehagene. Det er 1 200 færre enn før nedstenging, men litt flere enn 8. juni.

Sett i forhold til at 77 prosent av barna var til stede i barnehagen andre uken etter gjenåpning, var det betydelig flere ansatte per barn den uken enn ordinært og i uke 24.

Antall ansatte på jobb før nedstenging og etter gjenåpning

Stilling	1. mars	Uke 18	Uke 24
Styrer	4 953	4 812	4 789

Pedagogisk leder	27 548	26 949	26 958
Annen grunnbemanning	35 830	35 228	35 175
Rengjøring	2 372	2 436	2 381
Annet	3 353	3 364	3 306
Totalt	74 056	72 789	72 610

Høy vikarbruk

Nesten halvparten, 45 prosent, av barnehagene oppgir å ha ansatt vikarer på grunn av ansatte med luftveissymptomer i uke 18. I uke 24 gikk andelen ned til 35 prosent. Totalt var det 4 900 årsverk til vikar i uke 18.

Nær alle barnehagene har fulgt anbefalinger om kohorter

Tilnærmet alle barnehagene oppgir at de har inndelt alle barna i kohorter i tråd med myndighetenes anbefalinger. I uke 18 var vanligste kohortstørrelse 3 for små barn og 6 for store barn. I uke 24 var kohortstørrelsen økt til henholdsvis 9 og 18, som tilsvarer vanligste gruppestørrelse før korona.

Kohortstørrelse etter gjenåpning

Kohort	Uke 18	Uke 24	Vanlig gruppestørrelse per 15.12.2019
Små barn	3	9	9
Store barn	6	18	18

Forskjellen mellom kohort og gruppestørrelse

- **Kohort** er en fast gruppe med barn og ansatte, som minst mulig skal blandes med andre kohorter. Formålet med kohorter er å begrense smitte av koronaviruset og lette smittesporingsarbeid.
- **Gruppestørrelse** gir et anslag på hvor mange barn det vanligvis er i de stabile gruppene som en personalgruppe har ansvar for.

Få barnehager har hatt utgifter til ekstra leie av lokaler

81 prosent av barnehagene har hatt økte kostnader smittevernsutstyr. Kun et lite mindretall, 3 prosent, oppgir å ha hatt utgifter til ekstra leie av lokaler. 12 prosent av barnehagene oppgir å ha hatt reduserte utgifter på grunn av nedstengningen av barnehagene.

Barnehagene hadde i gjennomsnitt 7,5 timers åpningstid rett etter gjenåpning

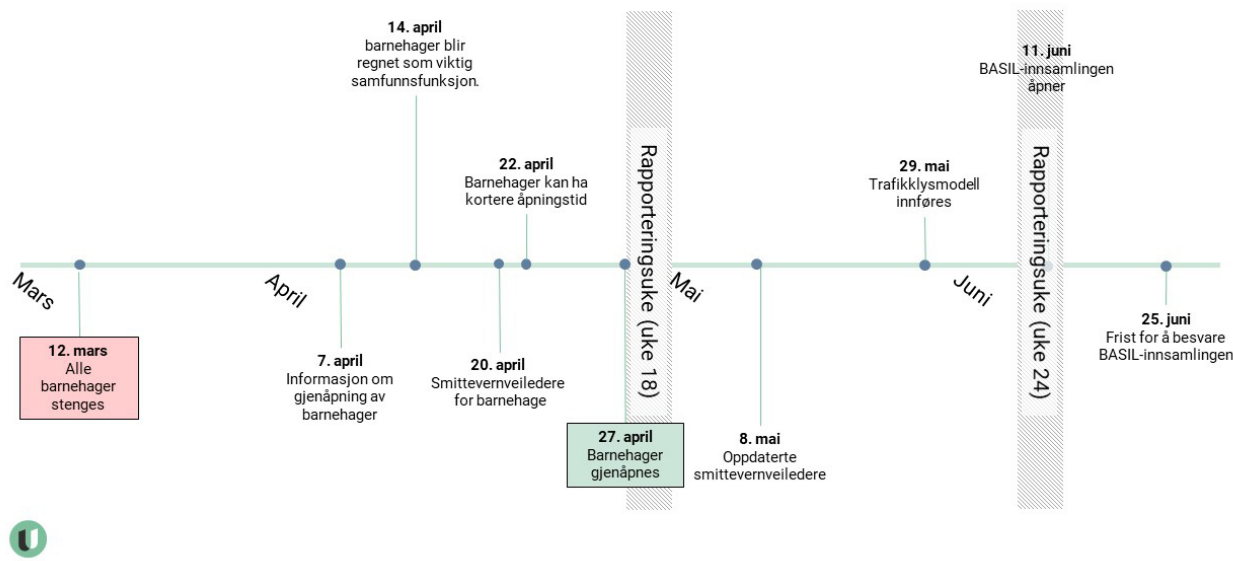
Ordinær åpningstid i barnehagene er 9,5 timer per dag. I uke 18 var gjennomsnittlig åpningstid gått ned til 7,5 timer i uken, mens den økte til 9,1 timer i uke 24. Åpningstidene er i gjennomsnitt like i kommunale og private barnehager.

1 000 barnehager oppgir å ha hatt åpent utover åpningstid for barn av foreldre med samfunnskritiske og/eller virksomhetskritiske oppgaver. I uke 18 omfattet dette 14 400 barn, mens i uke 24 omfattet det 10 600 barn.

85 prosent av barnehagene oppgir at barnehagen har vært åpen for alle barn i hele åpningstiden, mens 13 prosent rullerte slik at ulike kohorter var til stede på ulike tidspunkter av dagen. Bare 31 barnehager rullerte kohorter mellom ulike dager.

Tidslinje over tiltak i barnehagesektor, våren 2020

Tidslinje utvalgte tiltak i barnehagesektor under koronautbruddet våren 2020

Om statistikken

5 445 barnehager har besvart innsamlingen. Det utgjør 97 prosent av barnehagene. De åpne barnehagene var ikke pålagt å delta i innsamlingen og er fjernet fra utvalget. Totalt er det 169 av barnehagene som var aktive per 15.12.2019 som ikke har svart.

Barnehagene som har svart har rapportert om totalt 273 556 barn med plass per 1. mars, det utgjør 99 prosent av barna som hadde plass per 15.12. Selv om det kan være endringer fra 15. desember til 1. mars indikerer det en tilnærmet fulltelling.

Datainnsamling

Antall svar	Ordinære	Familie	Totalt
Per 12.08.2020	5 009	436	5 445
Per 15.12.2019	5 152	462	5 614
Svarprosent	97 %	94 %	97%

Flere undersøkelser om koronasituasjonen våren 2020

[Konsekvenser av smitteverntiltakene i grunnskoler, våren 2020](#)

[Konsekvenser av smitteverntiltakene i grunnskoleopplæring for voksne, våren 2020](#)

[Analyse av hjemmeskole, våren 2020](#)